

STAJYER BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİNDE REHBERLİK SORUNU: DİĞER ALANDAN MI?, DİĞER OKULDAN MI?

Şeref ÇİÇEK *
Özcan BİZATİ **

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenlerinin (SBEÖ) karşılaştıkları sorunların çözümünde rehber öğretmen ile diğer okullardaki beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğin karşılaştırılmasıdır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen dört ölçekli Likert türü anket kullanılmıştır. Bu araştırma da rehber öğretmenleri başka alanlardan olan 51 SBEÖ yer almıştır. Araştırma anketinde SBEÖ'lerin karşılaştıkları ders içi ve ders dışı problemler ve bu problemlerin çözümünde aldıkları desteğe ilişkin sorular yer almaktadır. Verilerin analizinde SBEÖ'lerin problem derecelerinin belirlenmesinde tanımlayıcı istatistikler (ortalama, sıklık, ve yüzdeler), problemlerin çözümünde rehber öğretmen ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğin derecesinde farklılık olup olmadığına ilişkin olarak da Eşli T test analizi ($p < .05$) kullanılmıştır. Bulgulardan SBEÖ'lerin ders dışı konularda ders içi konulara göre daha çok problem yaşadıkları görülmektedir. SBEÖ'ler gerek ders dışı gerekse ders içi konularda yaşadıkları problemlerin çözümünde en çok desteği diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden almaktadırlar. Sonuç olarak alan dışından atanan rehber öğretmenlerin SBEÖ'lere ders içi ve ders dışı birçok konuda yeterli desteği sağlayamadıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Stajyerlik, Beden Eğitimi, Rehber Öğretmen

GUIDANCE PROBLEM IN PROBATIONER PHYSICAL TRAINING TEACHER: FROM THE OTHER FIELD? OR THE OTHER SCHOOL?

SUMMARY

The purpose of this study was to compare degree of support provided to Inductive Physical Education Teachers (IPET) to overcome their problems by mentor and other schools' physical education teachers. Four points Likert type questionnaire developed by the researcher was used to gather data. Fifty one IPETs who have mentor from other fields were participated in the study. The questionnaire included questions related to instructional and noninstructional problems of IPETs and the degree of help provided during induction. Descriptive statistics (mean, frequency, and percentage) were used to analyze IPETs' problems, Paired T test were administered to analyze to compare degree of support provided by mentor and other schools' physical education teachers ($p < .05$). Results indicated that IPETs had more non-instructional problems than instructional problems in this study. Other school physical education teacher provided major support to IPETs for solving both instructional and non-instructional problems. Findings indicated that mentors from other fields were inadequate for providing necessary support to IPETs' instructional and non-instructional problems.

Key Words: Induction, Physical Education, Mentor

* Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, ANKARA

** Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, DENİZLİ

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleğinin ilk yılı, öğrencilikten öğretmenliğe geçiş, genellikle öğretmenlik kariyerinde yaşanan en zor dönemdir. Stajyerlik döneminde öğretmenlik mesleğine ilişkin yaşanan pek çok ortak zorluğu beden eğitimi öğretmenleri de yaşarlar^(1, 14, 17, 19, 26, 27). Öğretmenliğin ilk yılında yaşanan zorluklar, okul ortamına adaptasyon, öğretmenlikle ilgili beklentilerin karşılanmaması, günlük öğretimle ilgili yükümlülüklerin fazlalığı, ders plânlaması ve uygulamasındaki zorluklar olarak özetlenebilir^(1, 17, 24, 25, 28).

Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenleri (SBEÖ) öğretmenliğin ilk yılında diğer branş öğretmenlerinden farklı olarak tesis ve malzeme eksikliği^(2, 8, 17, 26), ders dışı faaliyetlerin fazlalığı (okul takımı çalıştırma, ulusal bayram ve törenlerle ilgili kutlamalarda görev alma gibi), ve beden eğitimi derslerinin yeterince önemsenmemesi^(4, 11, 14, 19, 20) gibi sorunlar yaşarlar.

Stajyer öğretmenlerin mesleğe başlangıçta yaşadıkları zorlukları azaltmak, okul ortamına adaptasyonlarını çabuklaştırmak, eğitim öğretim ve idarî konularda yardımcı ve destek olmak amacıyla öğretmenliğe başlanan ilk yıl stajyerlik programı yürütülür^(3, 10). Bu program ülkemizde 2324 sayılı yönetmelikle belirlenmiş olup süresi bir yıldır⁽²²⁾. Yönetmelik gereği stajyer beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmelerine yardımcı olmak üzere aynı branştan ve aynı okulda görev yapan mesleki deneyimi yüksek bir öğretmen rehber olarak atanır⁽²²⁾.

Rehber öğretmenlerin, stajyer öğretmenlere okul ortamına adaptasyonlarının sağlanması, öğretimin plânlanmasında yardım ve destek sağlama, sınıf ortamı ve yönetimi konularında destek olma, örnek öğretim davranışlarında bulunma, öğrencileri tanıma, okul programı, ders için kullanılacak kaynaklar, malzeme ve idarî görev ve sorumlulukları konularında yardımcı olmaları beklenir^(6, 7). Bunu yaparken onlarla birlikte derslere girme, derslerini izleme, düzenli olarak görüşmeler yapma, eğitim ve öğretimle ilgili konularda eksikleri ve iyi yönleri hakkında geri bildirim sağlama, izlenmesi gereken belli başlı yöntemlerdir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin stajyerlik dönemi diğer alanlara göre daha farklıdır^(9, 15). SBEÖ'ler stajyerlik dönemlerinde stajyerlik programının içerisinde daha aktif olarak yer alırlar^(18, 28). Okul takımı müsabakaları, resmî bayram ve tören kutlamaları, okul içi spor faaliyetleri gibi ders içi ve ders dışı faaliyetlerin çeşitliliği dolayısıyla okul yönetimi, diğer alandan öğretmenler, diğer okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleriyle sık sık görüşmek ve yardımlaşmak durumundadırlar. SBEÖ'lerin stajyerlik döneminde karşılaştıkları problemlerin çözümünde başvurdukları kaynaklar da diğer branşlardan farklılık göstermektedir⁽²¹⁾. Rehber öğretmen, okul idarecileri, okuldaki diğer beden eğitimi öğretmenleri SBEÖ'lerin belli başlı yardım ve destek aldıkları kaynaklardır⁽²¹⁾. Özellikle diğer okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin resmî olmayan rehber öğretmen görevi üstlendikleri görülmektedir⁽²⁰⁾.

Ülkemizde öğretmen ihtiyacının çok olduğu branşlarda (ingilizce ve beden eğitimi gibi) öğretmenlerin ilk atamaları genellikle branşlarında hiç öğretmen bulunmayan okullara yapılmaktadır⁽¹³⁾. Öğretmenliğe başladıkları okullarda kendi alanlarından başka öğretmen bulunmadığı için stajyerlik döneminde, mesleğe yeni başlayan, öğretmenlere rehber öğretmen olarak başka branşlardan öğretmenler atanabilmektedir.

Buradan hareketle araştırma da, rehber öğretmenleri beden eğitimi alanı dışından olan SBEÖ karşılaştıkları sorunların çözümünde rehber öğretmen ile diğer okullardaki beden eğitimi öğretmeninden aldıkları yardım ve desteğin derecesi karşılaştırılmıştır.

YÖNTEM

Örnekleme

Araştırmanın evreni 1998-1999 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim ve orta öğretim kurumlarına ilk defa atanan 3546 beden eğitimi öğretmeni'dir⁽¹²⁾. Bunlardan Ankara'da göreve başlayan ve rehber öğretmenleri beden eğitimi alanı dışından olan toplam 51 SBEÖ araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen anket yoluyla toplanmıştır. Anketin güvenilirlik çalışması 1998-1999 öğretim yılında Denizli ilinde görev yapan 15 SBEÖ'ye 15 gün ara ile iki kez uygulanmış ve test yeniden test güvenilirlik Sınıfıçı Korelasyon Katsayısı $r=0,97$ bulunmuştur.

Bu araştırma da anketin iç tutarlılığına ilişkin olarak Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,97 bulunmuştur. Alt başlıkların Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları ise 0,84 ile 0,96 arasında değişmektedir.

Araştırma anketinde SBEÖ'ler ve rehber öğretmenlere ilişkin sorular ve SBEÖ'lerin karşılaştıkları ders içi ve ders dışı problemler ve bu problemlerin çözümünde aldıkları desteğe ilişkin sorular yer almaktadır. Rehber öğretmenlerin SBEÖ'lerin stajyerlik süresince karşılaştıkları ders içi ve ders dışı problemler ve bunların çözümünde aldıkları destek derecesi dört ölçekli Likert türü maddelerle ölçülmüştür. Ankette problem dereceleri 4 "çok", 3 "biraz", 2 "az" ve 1 "hiç" olarak belirtilmiştir.

İşlem

1998-1999 öğretim yılında göreve başlayan SBEÖ'lerin çalıştıkları okullar ve diğer bilgiler MEB Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden temin edilmiştir. Araştırma anketleri ilgili okullara SBEÖ'lerine verilmek üzere geri dönüşlü zarflarla postalanmıştır. Toplam 87 anketten 71 adeti SBEÖ tarafından cevaplandırılarak geri gönderilmiştir. Bu çalışma için anketlerin geri dönüş oranı %81 olmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SBEÖ'lerin ders içi ve ders dışı problem derecelerinin belirlenmesinde tanımlayıcı istatistikler (ortalama, sıklık ve yüzdeler) kullanılmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak problemlere ilişkin cevapların ortalamaları büyüklük değerlerine göre sıralanmış ve en yüksek problem derecesine sahip ilk beş sıradaki ders içi ve ilk beş sıradaki ders dışı problemler ortaya konmuştur. SBEÖ'lerin ilk beş sıradaki ders içi ve ders dışı problemlerin çözümünde rehber öğretmen ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeni'nden aldıkları desteğin derecesinde farklılık olup olmadığına ilişkin olarak Eşli T test analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık derecesi $p<.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bulguları SBEÖ'lerin karşılaştıkları ders içi ve ders dışı problemler ve bunların çözümünde rehber öğretmen ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğe ilişkin olarak iki bölümde sunulmuştur.

Ders içi problemler: SBEÖ'lerin ders içi problemleri beden eğitimi dersinin öğretimiyle ilgili dersin plânlanması, uygulaması ve değerlendirmesi boyutlarında ele alınmıştır. SBEÖ'lerin ders içi konularda en çok karşılaştıkları beş ders içi problem ve bunların problem olma sıralaması Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 : SBEÖ'lerin Ders İçi Faaliyetlerine İlişkin Problemlerinin Derecesi ve Ortalamaları

Ders içi faaliyetlere ilişkin problemler	Derecesi	Ortalama	Standard sapma
Yıllık plân hazırlama	1	2.39	1.10
Günlük plân hazırlama	2	2.10	1.01
Sınıf yönetimi ve organizasyonu	3	2.08	1.09
Sınıf disiplini	4	2.02	1.05
Uygun öğretim yöntemi kullanımı	5	1.96	1.13

SBEÖ'lerin en çok problem yaşadıkları ders içi konuların ders plânlanmasına ilişkin (yıllık ders plânı hazırlama ve günlük ders plânı hazırlama) olduğu görülmektedir. Dersin işlenişine ilişkin olarak sınıf yönetimi ve organizasyonu üçüncü sırada yer almaktadır. SBEÖ'ler sınıf disiplini ve uygun öğretim yöntemi kullanma konusunda da önemli derecede problem yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Ders dışı problemler: SBEÖ'ler bir çok ders dışı konuda faaliyetlerde bulunurlar. Bunlardan öğretmenliğin ilk yılında en çok problem yaşadıkları beş konu Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2 : SBEÖ'lerin Ders Dışı Faaliyetlerine İlişkin Problemlerinin Derecesi ve Ortalamaları

Ders dışı faaliyetlere ilişkin problemler	Derecesi	Ortalama	Standard sapma
Tesis ve malzeme eksikliği	1	3.64	0.79
Resmî tören ve kutlamaların organizasyonu	2	2.94	1.13
Stajyer öğretmenin görev ve sorumlulukları	3	2.81	1.17
Okul takımı çalıştırma	4	2.67	1.16
Okullararası yarışmalara katılma	5	2.38	1.21

SBEÖ'ler için çalıştıkları okullardaki tesis ve malzeme eksikliği en önemli ders dışı problemin olarak görülmektedir. Resmî bayram ve törenlere ilişkin organizasyonlar ikinci sırada önemli gördükleri problemdir. Ders dışı problemlerin dördüncü ve beşinci sırasında antrenörlük sorumluluklarına ilişkin olarak sırasıyla okul takımı çalıştırma ve okullararası müsabakalara katılma görülmektedir.

SBEÖ'lerin Problemlerinin Çözümünde Aldıkları Desteğe İlişkin Bulgular

Dersçi problemlerin çözümünde aldıkları destek: SBEÖ'lerin ders içi problemlerinin çözümü için rehber öğretmen ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğin derecesi ve karşılaştırılması Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3 : SBEÖ'lerin Ders İçi Faaliyetlerine İlişkin Problemlerinin Çözümünde Aldıkları Desteğin Karşılaştırılması

Ders içi faaliyetlere ilişkin problemler	Desteğin kaynağı		t
	Rehber öğretmen Ortalama	Diğer okulun beden eğitimi öğretmeni Ortalama	
Yıllık plân hazırlama	1.75 ± 1.15	3.06 ± 1.01	5.71*
Günlük plân hazırlama	1.69 ± 1.14	2.92 ± 1.09	5.72*
Sınıf yönetimi ve organizasyonu	1.78 ± 1.01	1.86 ± 1.13	4.39*
Sınıf disiplini	1.35 ± 0.59	1.98 ± 1.09	0.49
Uygun öğretim yöntemi kullanımı	1.49 ± 0.88	1.98 ± 1.03	2.90*

* p<. 05 düzeyinde anlamlı

SBEÖ'lerin ders içi problemlerin çözümü için en çok yardım ve desteği, sınıf disiplini hariç, diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları görülmektedir. t test sonuçlarına göre dersin plânlaması, sınıf yönetimi ve organizasyonu, ve uygun öğretim yöntemi kullanımı konularında karşılaşılan problemlerin çözümünde sağlanan desteğin derecesi yönünden diğer okulun beden eğitimi öğretmeni ve rehber öğretmen arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Ders dışı problemlerin çözümünde aldıkları destek: SBEÖ'lerin ders dışı konularda karşılaştıkları problemlerin çözümünde rehber öğretmenlerinden ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğe ilişkin bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4 : SBEÖ'lerin Ders Dışı Faaliyetlerine İlişkin Problemlerinin Çözümünde Aldıkları Desteğin Karşılaştırılması

Ders dışı faaliyetlere ilişkin problemler	Desteğin kaynağı		t
	Rehber öğretmen Ortalama	Diğer okulun beden eğitimi öğretmeni Ortalama	
Tesis ve malzeme eksikliği	1.29 ± 0.50	1.65 ± 0.84	2.53*
Resmî tören ve kutlamaların organizasyonu	1.64 ± 1.10	3.54 ± 1.29	3.28*
Stajyer öğretmenin görev sorumlulukları	2.04 ± 1.18	2.67 ± 0.85	1.54
Okul takımı çalıştırma	1.51 ± 0.81	2.27 ± 1.15	3.96*
Okullararası yarışmalara katılma	1.32 ± 0.71	2.26 ± 1.23	4.99*

* p<. 05 düzeyinde anlamlı

Diğer okulun beden eğitimi öğretmenleri SBEÖ'lere ders dışı problemlerden tesis ve malzeme eksikliği, resmi tören ve kutlamaların organizasyonu, okul takımı çalıştırma, ve okullararası yarışmalara katılma konularında rehber öğretmenlerden daha fazla destek sağlamaktadır (Tablo 4). SBEÖ'lerin problem yaşadıklarını belirttikleri stajyer öğretmenin görev ve sorumlulukları konusunda rehber öğretmenden ve diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden aldıkları desteğin düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir.

TARTIŞMA

SBEÖ'lerin ders içi konularda karşılaştıkları problemler; yıllık plân hazırlama, günlük plân hazırlama, sınıf yönetimi ve organizasyonu ve sınıf disiplini, bu konudaki literatürle tutarlıdır, ancak problemlerin önem derecesi biraz farklı görülmektedir^(1, 14, 21, 23, 25). Veenman'ın⁽²⁵⁾ stajyer sınıf öğretmenlerinin problemlerine ilişkin, ve Tan ve diğerlerinin⁽²¹⁾ SBEÖ'lerin problemlerine ilişkin yaptıkları araştırmalarda sınıf yönetimi ve organizasyonu en önemli problem olarak belirtilmiştir. Bu çalışmada ise ders içi konularda ders plânlamasına ilişkin problemler ilk iki sırada yer almıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde ders içi konularla ilgili problemlerin dereceleri (dörtlü ölçekte ortalamalar 1.96 ile 2.39 arasında değişmektedir) ders dışı problemlerden (dörtlü ölçekte 2.38 ile 3.64 arasında değişmektedir) bir hayli düşüktür. Bulgulardan SBEÖ'lerin ders dışı konularda daha çok problem yaşadıklarını söylemek mümkündür. Smyth⁽¹⁷⁾ bu sorunu beden eğitimi derslerinin okullardaki marjinalliğine bağlamaktadır. Gerek okul idaresi, gerekse veliler beden eğitimi derslerinde neler öğretildiğiyle ilgilenmemektedirler. Bu durum SBEÖ'lerin dersin öğretimiyle ilgili konularda tutumunun ve motivasyonun azalmasına sebep olmaktadır.

SBEÖ'lerin meslek yaşamlarının ilk yılında öğretimle ilgili konularda çok problem yaşamadıkları görülmektedir. Aslında eğitim öğretimle ilgili gözlemlerin yapılarak SBEÖ'lerin öğretim davranışlarının incelenmesi ve beden eğitimi dersi öğretimiyle ilgili eksikliklerinin stajyerlik döneminde giderilmesi gereklidir. Çünkü ilk yılda geliştirilen öğretime ilişkin davranışlar stajyer öğretmenlerin meslek yaşamları boyunca etkili olmaktadır⁽¹⁶⁾.

Stajyerlikle ilgili literatürde yer alan araştırmalarda ders dışı konularda en çok karşılaşılan problem tesis ve malzeme eksikliği olarak görülmektedir^(17, 20, 27). Bu araştırmada da tesis ve malzeme eksikliği SBEÖ'lerce karşılaşılan problemler içerisinde ilk sırada yer almıştır. Sparkes, Templin, ve Schempp, SBEÖ'lerin çalışma ortamlarındaki olumsuzlukların öğretmenlik mesleğine başladıkları ilk yıllarının daha zor geçmesine neden olduğunu belirtmişlerdir⁽¹⁹⁾. Çalışma ortamları yeterince olumlu olmayan SBEÖ'lerin öğretmenlik mesleğine ve eğitim öğretim faaliyetlerine uyumlarının daha zor olacağı söylenebilir.

Diğer önemli ders dışı problem ise resmî tören ve kutlamaların organizasyonuna ilişkindir. Tören ve kutlamaların organizasyonuna ilişkin problemler ülkemize özgü kabul edilebilir. Çünkü literatürde bu konuya ait uluslararası bulguya rastlanmamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin en önemli ders dışı faaliyetlerinden biri olmasına rağmen beden eğitimi öğretmenleri hizmet öncesi

eğitimlerinde bu konuda yeterli düzeyde eğitim alamadıklarını belirtmişlerdir⁽⁴⁾. Bu durum okul takımı çalıştırma ve okullararası yarışmalara katılma ile ilgili problemler için de geçerlidir. Hizmet öncesi eğitimlerinde aldıkları eğitimle okulda ihtiyaç duydukları bilgi ve beceri arasındaki farklılıktan kaynaklanıyor olabilir⁽⁴⁾.

Öğretmenliğin ilk yılında sorunlar ne düzeyde olursa olsun bulgulardan SBEÖ'lerin bunların çözümüne ilişkin kaynaklara ulaşmaya çalıştıkları görülmektedir. Esas olan, rehber öğretmenlerin SBEÖ'lere bu konuda gerekli desteği ve yardımı sağlamalarıdır^(7, 22). Ancak ülkemizin gerçekleri göz önüne alındığında SBEÖ'lerin beden eğitimi öğretmeni bulunan okullara atanma olasılığı az görülmektedir. Bu araştırmada yer alan SBEÖ'lerin % 71'i okullarındaki tek beden eğitimi öğretmenidir. Bu durumda yönetmelikte olmasına rağmen⁽²²⁾ SBEÖ'lere beden eğitimi alanından rehber öğretmen atanması mümkün görülmemektedir.

SBEÖ'lerin ders içi konulardan dersin planlamasına ilişkin yıllık plan hazırlama ve günlük plan hazırlamada karşılaştıkları problemlerin çözümünde beden eğitimi alanı dışından olan rehber öğretmenden gerekli desteği alamadıkları görülmektedir. Beden eğitimi alan bilgisi ve program bilgisine sahip olmayan rehber öğretmenin bu konuda yeterli desteği sağlayamaması normal karşılanabilir. Okullarda eğitim öğretimin en temel gereklerinden olan dersin planlanması konusu mutlaka yerine getirilmesi gerekli ders içi sorumluluklardan olduğundan SBEÖ'lerin bu problemlerini yakın çevrelerinde bulunan okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinden destek alarak çözdükleri söylenebilir.

SBEÖ'ler tarafından ders içi problemler olarak belirtilen sınıf yönetimi ve uygun öğretim yöntemi kullanma konularında da diğer okulun beden eğitimi öğretmenlerine başvurdukları ve onların bu konulardaki bilgi ve tecrübelerinden faydalanmayı tercih ettikleri söylenebilir. Sınıf disiplini konusundaki problemlerinin çözümünde ise hem rehber öğretmenden hem de diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden destek aldıkları görülmektedir. Sınıf disiplini ile ilgili temel yaklaşımların bir kısmının diğer alanlarla ortaklık taşıması bu konuda rehber öğretmenin de destek olabildiğini sağlamış olabilir.

Okul takımı çalıştırma, okullararası müsabakalara katılma, ve resmi tören ve kutlamaların organizasyonu konuları beden eğitimi öğretmenleri için okullarında kendilerine prestij kazandırabilecekleri faaliyetler olarak algılanmaktadır⁽⁶⁾. Beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu da bu konularda görev almaktadır⁽⁶⁾. Alan dışından olan rehber öğretmenlerin bu konularda yeterli bilgi ve tecrübe sahibi olmaları beklenmemelidir. Zaten SBEÖ'lerin de diğer okulun beden eğitimi öğretmenlerinden destek almayı tercih ettikleri görülmektedir.

SBEÖ'ler öğretmenlik kariyerlerinin ilk yılında okullardaki görev ve sorumluluklarına ilişkin problemlerde ise hem rehber öğretmenlerinden hem de diğer okulun beden eğitimi öğretmeninden destek almışlardır.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın bulguları öğretmenliğin ilk yılında SBEÖ'lerin ders dışı konularda yaşadıkları problemlerin derecesinin ders içi problemlerinden daha yüksek olduğu ve problemlerinin çözümünde diğer okulun beden eğitimi öğretmenin rehber öğretmenden daha çok yardımcı olduğunu ortaya koymuştur.

SBEÖ'lerin öğrencilikten öğretmenliğe geçiş yılı olan stajyerlik dönemlerinde yaşadıkları problemlerin azaltılması için aynı alandan rehber öğretmen atanmasının önemli olduğu ve okullarında başka beden eğitimi öğretmeni yoksa yakınlarında bulunan diğer okullardaki beden eğitimi öğretmenlerinin bu konuda görevlendirilmesinin uygun olacağı ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak SBEÖ'lerin stajyerlik döneminde karşılaştıkları problemlerin çözümünde aldıkları desteğin nasıl gerçekleştiğine ilişkin bilgiler edinilebilir. Bu yolla rehber öğretmen ve diğer destek kaynaklarının SBEÖ'lere nasıl ve ne derece destek sağladıklarını değerlendirmek mümkün olabilir.

SBEÖ'lerin stajyerlik dönemi başlangıcından itibaren düzenli olarak bir yıl izlenerek ders içi ve ders dışı konularda yaşadıkları problemlerin, problemlerin çözümünde aldıkları desteğin ve gelişimlerinin ortaya konması ve bu sayede stajyerlik programının değerlendirilmesi sağlanabilir.

KAYNAKLAR

1. Ayar, A. (1996), Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Problemleri . Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
2. Bain, L. L. (1990). Physical Education Teacher Education. In W. R. Houston (Ed.), Handbook of Research on Teacher Education (pp. 758-781). New York: Mcmillan.
3. Bowers, G. R., & Eberhart, N. A. (1988), Mentors and the Entry-year Program. *Theory Into Practice*, 27, 226-236.
4. Çiçek, S., & Kocak, S. (2001), Graduates' Perception of the Physical Education Teacher Education Program at Middle East Technical University (Ankara, Turkey): A Follow-up Study. *Journal of International Council Health Physical Education Recreation Sport & Dance*, 37(1),12-16.
5. Çiçek, Ş., Kirazcı, S., & Koçak, S. (1998), Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeni Profili: Demografik Nitelikler, Yaşam Tarzı ve Çalışma Ortamı. *Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 32-42.
6. Huffman, G. and Leak, S. (1986). Beginning Teachers' Perceptions of Mentors. *Journal of Teacher Education*, 35 (1), 30-34.
7. Huling-Austin, L. (1990), Teacher Induction Programs and Internship. In W. R. Houston (Ed.). *Handbook of Research on Teacher Education* (pp. 535-566). New York, NY: Macmillan
8. Huling-Austin, L. (1992), Research on Learning to Teach: Implications for Teacher Induction and Mentoring Programs. *Journal of Teacher Education*, 43 (3), 173-181.
9. Lawson, H. A. (1989), From Rookie to Veteran: Workplace Conditions in Physical Education and Induction Into Physical Education. In T. Templin & P. Schempp (Eds), *Socialization Into Physical Education: Learning to Teach* (pp. 145-164). Indianapolis: Benchmark Press.
10. Littleton, M., Tally-Foos, K., & Wolaver, R. (1992), Mentoring: A Support System for New Teachers. *Clearing House*, 65(3), 172- 174.

11. Locke, L. F. & Griffin, L. (1986), Profiles of Struggle. *Journal of Physical Education Recreation and Dance*, 57(4), 32-63.
12. Milli Eğitim Bakanlığı (1999), MEB Araştırma Planlama Koordinasyon Kurulu'ndan alınan B.08.0.APK.0.03.02.00/1828 sayılı yazı.
13. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü, (1996), Öğretmen Niteliği ve İhtiyaç Plânlaması Raporu, Ankara.
14. O'Sullivan, M. (1989), Failing Gym is Like Failing Lunch or Recess: Two Beginning Teachers' Struggle for Legitimacy. *Journal of Teaching in Physical Education*, 8, 227-242.
15. Schempp, P. G., & Graber, K. C. (1992), Teacher Socialization From a Dialectical Perspective: Pretraining Through Induction. *Journal of Teaching in Physical Education*, 11, 329-348.
16. Schempp, P. G., Sparkes, A. C., & Templin, T. J. (1993), The Micropolitics of Teacher Induction. *American Educational Research Journal*, 30(3), 447-472.
17. Smyth, D. M. (1995), First-year Physical Education Teachers' Perceptions of Their Workplace. *Journal of Teaching in Physical Education*, 14, 198-214.
18. Sparkes, A. C. (1989), Culture and Ideology in Physical Education. In T. Templin & P. Schempp (Eds), *Socialization Into Physical Education: Learning to Teach* (pp. 315-338). Indianapolis: Benchmark Press.
19. Sparkes, A. C., Templin, T. J., & Schempp, P. G. (1993), Exploring Dimensions of Marginality: Reflecting on the Life Histories of Physical Education Teachers. In S. Stroot (Ed.), *Socialization Into Physical Education [Monograph]*. *Journal of Teaching in Physical Education*, 12, 386-398.
20. Stroot, A. S., Faucette, N., & Schwager, S. (1993), In the Beginning: The Induction of Physical Educators. In S. Stroot (Ed.), *Socialization Into Physical Education [Monograph]*. *Journal of Teaching in Physical Education*, 12, 375-385.
21. Tan, S. K. S., Schempp, P. G., & Schwager, S. (1995), Surviving Induction: The Problems and Sources of Support in the First Year of Teaching. In R., Lidor, E., Eldar, & I. Harrari, (Eds.), *AISEP'95 World Congress "Windows to The Future" Proceedings Part I. Israel: Wingate Institute*, pp. 123-129.
22. Tebliğler Derğisi, (1995/2423-58), "Milli Eğitim Bakanlığı Stajyer Öğretmen Yönetmeliği".
23. Templin, T. (1989), Running on Ice: A Case Study of the Influence of Workplace Conditions on a Secondary School Physical Educator. In T. Templin & P. Schempp (Eds), *Socialization Into Physical Education: Learning to Teach* (pp.165-198). Indianapolis: Benchmark Press.
24. Ute, I. H. (1990), Öğretmenlikte Stajyerlik Uygulaması ve Yöneticinin Rolü, Basılmamış Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fırat Üniversitesi.
25. Veenman, S. (1984), Perceived Problems of Beginning Teachers. *Review of Educational Research*, 54(2), 143-178.
26. Williams, J. A., & Williamson, K. M. (1998), The Socialization Strategies of First Year Physical Education Teachers: Conflict and Concessions. *Physical Educator*, 55(2), 78-89.
27. Wright, S. A. (2001), The Socialization of Singaporean Physical Educators. *Journal of Teaching in Physical Education*, 20, 207-226.
28. You, J. A. (1998), The First Year of Teaching: Realities, Reactions and Changes. *International Journal of Physical Education*, 15(1), 24-37.

Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD), VII (2002), 3 : 25 - 34